

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2006/23/ES

z 5. apríla 2006

o preukaze spôsobilosti Spoločenstva pre riadiaceho letovej prevádzky

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä na jej článok 80 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Na vykonávanie právnych predpisov o jednotnom európskom vzdušnom priestore je potrebné ustanoviť podrobnejšie právne predpisy týkajúce sa najmä udeľovania preukazov spôsobilosti riadiacim letovej prevádzky s cieľom zabezpečiť čo najvyššiu úroveň zodpovednosti a odbornej spôsobilosti, zlepšiť dostupnosť riadiacich letovej prevádzky a podporiť vzájomné uznávanie preukazov spôsobilosti, ako to predpokladá článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi ⁽³⁾, pričom sa sleduje cieľ celkového zlepšenia bezpečnosti letovej prevádzky a odbornej spôsobilosti zamestnancov.
- (2) Zavedenie takéhoto preukazu spôsobilosti Spoločenstva predstavuje spôsob uznania špecifickej úlohy, ktorú zohrávajú riadiaci letovej prevádzky pri bezpečnom poskytovaní riadenia letovej prevádzky. Ustanovenie noriem Spoločenstva pre odbornú spôsobilosť tiež zníži nesúrodosť v tejto oblasti a prispeje k efektívnejšej

organizácii práce v rámci zvyšujúcej sa regionálnej spolupráce poskytovateľov leteckých navigačných služieb. Táto smernica preto predstavuje dôležitú súčasť právnych predpisov o jednotnom európskom vzdušnom priestore.

- (3) Smernica predstavuje najvhodnejší nástroj na ustanovenie noriem odbornej spôsobilosti, ktorý umožní členským štátom rozhodnúť o spôsoboch na dosiahnutie takýchto noriem.
- (4) Táto smernica by mala stavať na existujúcich medzinárodných normách. Medzinárodná organizácia civilného letectva (ICAO) prijala predpisy o udeľovaní preukazov spôsobilosti riadiacim letovej prevádzky vrátane jazykových požiadaviek. Európska organizácia pre bezpečnosť letovej prevádzky (Eurocontrol), zriadená Medzinárodným dohovorom z 13. decembra 1960 o spolupráci v oblasti bezpečnosti leteckých navigačných služieb, prijala požiadavky Eurocontrol-u na regulovanie bezpečnosti. V súlade s článkom 4 nariadenia (ES) č. 550/2004 táto smernica transponuje požiadavky ustanovené v požiadavkách Eurocontrol-u na regulovanie bezpečnosti č. 5 (ESARR 5), ktoré sa vzťahujú na riadiacich letovej prevádzky.
- (5) Konkrétne charakteristiky letovej prevádzky v Spoločenstve vyžadujú prijatie a účinné uplatňovanie noriem odbornej spôsobilosti Spoločenstva na riadiacich letovej prevádzky, ktorí sú zamestnaní poskytovateľmi leteckých navigačných služieb poskytujúcich služby predovšetkým v oblasti všeobecnej letovej prevádzky. Členské štáty môžu tiež uplatňovať vnútroštátne právne predpisy prijaté v súlade s touto smernicou na žiakovi riadiacich letovej prevádzky a riadiacich letovej prevádzky, ktorí vykonávajú svoje úlohy v rámci povinností poskytovateľov leteckých navigačných služieb, ktorí ich ponúkajú predovšetkým pre iný pohyb lietadiel ako v oblasti všeobecnej letovej prevádzky.
- (6) Ak členské štáty prijímú opatrenia na dosiahnutie súladu s požiadavkami Spoločenstva, orgány vykonávajúce dozor a overovanie tohto súladu by mali byť dostatočne nezávislé od poskytovateľov leteckých navigačných služieb a poskytovateľov výcviku. Tieto orgány tiež musia zostať schopné efektívne plniť svoje úlohy. Národný dozorný orgán navrhnutý alebo ustanovený v súlade s touto smernicou môže byť rovnaký ako orgán alebo orgány, ktoré sú navrhnuté alebo ustanovené v súlade s článkom 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec pre vytvorenie jednotného európskeho neba ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 234, 22.9.2005, s. 17.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 8. marca 2005 (Ú. v. EÚ C 320 E, 15.12.2005, s. 50), spoločná pozícia Rady zo 14. novembra 2005 (Ú. v. EÚ C 316 E, 13.12.2005, s. 1) a pozícia Európskeho parlamentu z 15. februára 2006 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 10.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 1.

- (7) Na poskytovanie leteckých navigačných služieb sú potrební vysokokvalifikovaní pracovníci, ktorých odbornú spôsobilosť možno preukázať viacerými spôsobmi. Vhodným spôsobom v prípade riadenia letovej prevádzky je zavedenie preukazu spôsobilosti Spoločenstva, považovaného za určitý druh diplomu pre každého riadiaceho letovej prevádzky. Kvalifikačná kategória uvedená v preukaze spôsobilosti udáva druh služby riadenia letovej prevádzky, ktorú je riadiaci letovej prevádzky oprávnený poskytovať. Doložky uvedené v preukaze spôsobilosti zároveň vyjadrujú konkrétne zručnosti riadiaceho a oprávnenie udelené dozornými orgánmi na poskytovanie služieb pre konkrétne odvetvie alebo skupinu odvetí. Preto musia byť orgány pri udeľovaní preukazov spôsobilosti alebo pri predlžovaní platnosti doložiek schopné hodnotiť odbornú spôsobilosť riadiacich letovej prevádzky. Orgány musia byť tiež schopné pozastaviť platnosť preukazu spôsobilosti, kvalifikačnej kategórie alebo doložky v prípade pochybností o odbornej spôsobilosti. Táto smernica by v úsilí podporovať hlásenie incidentov nemala automaticky spájať incident s pozastavením platnosti preukazu spôsobilosti, kvalifikačnej kategórie alebo doložky. Zrušenie preukazu spôsobilosti by malo byť považované za posledné východisko v mimoriadnych prípadoch.
- (8) Pravidlá Spoločenstva na získanie a udržanie si platnosti preukazu spôsobilosti sú nevyhnutné, aby sa dosiahla vzájomná dôvera členských štátov v systémy udeľovania preukazov spôsobilosti ostatných členských štátov. Z tohto dôvodu a s cieľom zabezpečiť čo najvyššiu úroveň bezpečnosti je dôležité harmonizovať požiadavky týkajúce sa kvalifikácie, odbornej spôsobilosti a prístupu k povolaniu riadiaceho letovej prevádzky. Toto by malo viesť k poskytovaniu bezpečných a vysokokvalitných služieb riadenia letovej prevádzky a uznávaniu preukazov spôsobilosti v celom Spoločenstve, a tým k rozšíreniu slobody pohybu riadiacich letovej prevádzky a zlepšeniu ich dostupnosti.
- (9) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby implementácia tejto smernice nevedla k nerešpektovaniu existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich práva a povinnosti, ktoré sa vzťahujú na zamestnanecký vzťah zamestnávateľa a uchádzača o pozíciu riadiaceho letovej prevádzky.
- (10) S cieľom dosiahnuť porovnateľnosť zručností v celom Spoločenstve majú byť štruktúrované jasne a všeobecne akceptovaným spôsobom. Pomôže to zaručiť bezpečnosť nielen vo vzdušnom priestore, ktorý riadi jeden poskytovateľ leteckých navigačných služieb, ale najmä na rozhraní oblastí, ktoré riadia rôzni poskytovatelia služieb.
- (11) Pri mnohých incidentoch a nehodách zohráva významnú úlohu komunikácia. ICAO preto prijala požiadavky na ovládanie jazykov. Táto smernica ďalej rozvíja tieto požiadavky a predstavuje prostriedok presadzovania týchto medzinárodne uznávaných noriem. S cieľom podporovať voľný pohyb a zároveň zaručiť bezpečnosť je potrebné rešpektovať zásady nediskriminácie, transparentnosti a primeranosti.
- (12) Ciele úvodného výcviku sú opísané v metodickej príručke vypracovanej na žiadosť členov Eurocontrol-u a považujú sa za vhodné normy. Nedostatok všeobecne uznávaných noriem v prípade výcviku na stanovišti je potrebné kompenzovať prostredníctvom viacerých opatrení vrátane schvaľovania skúšajúcich, ktoré by malo zaručovať vysokú úroveň odbornej spôsobilosti. Dôležitosť tohto výcviku je o to vyššia, lebo je veľmi nákladný a kľúčový z hľadiska bezpečnosti.
- (13) Požiadavky na zdravotnú spôsobilosť sa vypracovali na žiadosť členských štátov Eurocontrol-u a považujú sa za prijateľný spôsob na dosiahnutie súladu s touto smernicou.
- (14) Udeľovanie osvedčení na poskytovanie výcviku treba považovať za jeden z rozhodujúcich pilierov bezpečnosti, ktorý prispieva ku kvalite výcviku. Výcvik by mal byť považovaný za službu podobnú leteckým navigačným službám, ktorá tiež podlieha procesu udeľovania povolení. Táto smernica by mala umožniť udelenie povolenia na poskytovanie výcviku podľa druhu výcviku, pre balík výcvikových služieb alebo pre balík výcvikových a leteckých navigačných služieb, zohľadňujúc konkrétne charakteristiky výcviku.
- (15) Táto smernica potvrdzuje dlhodobú judikatúru Súdneho dvora Európskych spoločenstiev v oblasti vzájomného uznávania diplomov a slobody pohybu pracovníkov. Zásada proporcionality, zdôvodnenie uloženia kompenzačných opatrení a vytvorenie vhodných postupov odvolania predstavujú základné zásady, ktoré sa majú v sektore riadenia letovej prevádzky uplatňovať viditeľnejším spôsobom. Členské štáty by mali byť oprávnené zamietnuť uznanie preukazov spôsobilosti, ktoré neboli vydané v súlade s touto smernicou; členské štáty by mali byť oprávnené uznať takéto preukazy spôsobilosti po uskutočnení primeraného hodnotenia rovnocennosti. Keďže táto smernica je zameraná na uľahčenie vzájomného uznávania preukazov spôsobilosti, neupravuje podmienky týkajúce sa prístupu k zamestnaniu.
- (16) Povolanie riadiaceho letovej prevádzky podlieha technickým inováciám, ktoré si vyžadujú pravidelnú aktualizáciu zručností riadiacich letovej prevádzky. Táto smernica by mala umožňovať takéto prispôbenie technickému vývoju a vedeckému pokroku prostredníctvom postupu s účasťou výboru.
- (17) Táto smernica môže mať vplyv na každodennú pracovnú prax riadiacich letovej prevádzky. Sociálni partneri by mali byť informovaní a mali by byť s nimi vhodným spôsobom konzultované všetky opatrenia s rozsiahlymi

sociálnymi dôsledkami. Z tohto dôvodu sa uskutočnili konzultácie s výborom pre medziodvetvový dialóg, ktorý bol zriadený podľa rozhodnutia Komisie 98/500/ES z 20. mája 1998 o zriadení výborov pre medziodvetvový dialóg na podporu dialógu medzi sociálnymi partnermi na európskej úrovni ⁽¹⁾ a mali by sa s ním uskutočňovať konzultácie o ďalších vykonávacích opatreniach uskutočnených Komisiou.

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Cieľ a rozsah pôsobnosti

1. Cieľom tejto smernice je zvýšiť úroveň bezpečnosti a zlepšiť fungovanie systému riadenia letovej prevádzky Spoločenstva prostredníctvom udeľovania preukazu spôsobilosti Spoločenstva pre riadiaceho letovej prevádzky.

2. Táto smernica sa vzťahuje na:

- žiakov-riadiacich letovej prevádzky a
- riadiacich letovej prevádzky,

ktorí vykonávajú svoje úlohy v rámci povinností poskytovateľov leteckých navigačných služieb, ktorí ich poskytujú predovšetkým pre pohyb lietadiel vo všeobecnej letovej prevádzke.

3. S výhradou ustanovení článku 1 ods. 2 a článku 13 nariadenia (ES) č. 549/2004 zabezpečia členské štáty v prípadoch poskytovania služieb riadenia pre všeobecnú letovú prevádzku v rámci povinností poskytovateľov leteckých navigačných služieb, ktorí tieto služby ponúkajú predovšetkým pre iný druh prevádzky, aby bezpečnosť a kvalita poskytovaných služieb pre všeobecnú letovú prevádzku bola aspoň rovnocenná úrovni, ktorá vyplýva z uplatňovania ustanovení tejto smernice.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto pojmy:

1. „služba riadenia letovej prevádzky“ je služba poskytovaná na účely zabránenia zrážkam medzi lietadlami, medzi lietadlami a prekážkami na prevádzkovej ploche a na urýchlenie a zachovanie usporiadaného toku letovej prevádzky;

2. „poskytovatelia leteckých navigačných služieb“ sú všetky verejné alebo súkromné subjekty, ktoré poskytujú letecké navigačné služby pre všeobecnú letovú prevádzku;

3. „všeobecná letová prevádzka“ znamená všetky pohyby civilných lietadiel, ako aj všetky pohyby štátnych lietadiel (zahŕňajúce vojenské, colné a policajné lietadlá), ak sa tieto pohyby uskutočňujú v súlade s postupmi ICAO;

(18) Členské štáty by mali ustanoviť pravidlá o sankciách vzťahujúce sa na porušenia vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa tejto smernice a mali by prijať všetky opatrenia potrebné na ich vykonávanie. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odradzujúce.

(19) Opatrenia potrebné na vykonávanie tejto smernice by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽²⁾.

(20) Dvojiročné transpozičné obdobie sa považuje za dostatočné na vytvorenie rámca Spoločenstva pre udeľovanie preukazov spôsobilosti a začlenenie preukazov spôsobilosti ich súčasných držiteľov do tohto rámca v súlade s ustanoveniami o podmienkach pre zachovanie platnosti kvalifikácií a doložiek, keďže požiadavky vymedzené v týchto ustanoveniach sú v súlade s existujúcimi medzinárodnými záväzkami. Okrem toho by sa malo na uplatňovanie jazykových požiadaviek stanoviť dodatočné dvojiročné transpozičné obdobie.

(21) Všeobecné podmienky získania preukazu spôsobilosti, pokiaľ sa vzťahujú na vek, požiadavky na vzdelanie a úvodný výcvik by nemali mať vplyv na držiteľov platných preukazov spôsobilosti.

(22) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšom zákonodárstve ⁽³⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby pre seba a v záujme Spoločenstva vypracovali a zverejnili vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu,

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 225, 12.8.1998, s. 27. Rozhodnutie zmenené a doplnené Aktom o prístupí z roku 2003.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

4. „preukaz spôsobilosti“ je osvedčenie bez ohľadu na jeho názov, vydané a schválené v súlade s touto smernicou, ktoré oprávňuje jeho právoplatného držiteľa poskytovať služby riadenia letovej prevádzky v súlade s kvalifikáciami a doložkami uvedenými v tomto preukaze spôsobilosti;
5. „kvalifikačná kategória“ je oprávnenie uvedené v preukaze spôsobilosti alebo spojené s preukazom spôsobilosti a tvoriace jeho súčasť, ktoré stanovuje osobitné podmienky, výsady alebo obmedzenia spojené s týmto preukazom spôsobilosti; kvalifikačné kategórie v preukaze spôsobilosti predstavujú aspoň jednu z týchto kvalifikačných kategórií:
  - a) letiskové riadenie letov v podmienkach viditeľnosti;
  - b) letiskové riadenie letov podľa prístrojov;
  - c) približovacie procedurálne riadenie;
  - d) približovacie prehľadové riadenie;
  - e) oblastné procedurálne riadenie;
  - f) oblastné prehľadové riadenie;
6. „doložka ku kvalifikačnej kategórii“ je oprávnenie stanovujúce zvláštne podmienky, práva alebo obmedzenia, ktoré súvisia s takouto kvalifikačnou kategóriou;
7. „doložka na stanovište“ je oprávnenie uvedené v preukaze spôsobilosti a tvoriace jeho súčasť, ktoré uvádza miestny identifikačný kód ICAO a sektory a/alebo pracovné pozície, na ktorých je držiteľ preukazu spôsobilosti spôsobilý pracovať;
8. „jazyková doložka“ je oprávnenie uvedené v preukaze spôsobilosti a tvoriace jeho súčasť, ktoré uvádza jazykovú spôsobilosť držiteľa preukazu spôsobilosti;
9. „doložka inštruktora“ je oprávnenie uvedené v preukaze spôsobilosti a tvoriace jeho súčasť, ktoré uvádza odbornú spôsobilosť držiteľa vykonávať výcvik v reálnej prevádzke;
10. „miestny identifikačný kód ICAO“ je štvormiestny kód vytvorený v súlade s pravidlami ustanovenými ICAO v príručke DOC 7910 a priradený k miestu pevnej leteckej stanice;
11. „sektor“ je súčasť riadenej oblasti a/alebo súčasť letovej informačnej oblasti/horného letového priestoru;
12. „výcvik“ je súhrn teoretických kurzov, praktických cvičení vrátane simulácie a výcviku v reálnej prevádzke, ktorý sa vyžaduje na získanie a udržanie si zručností poskytovať bezpečné a vysokokvalitné služby riadenia letovej prevádzky; pozostáva z:
  - a) úvodného výcviku poskytujúceho základný a kvalifikačný výcvik, ktorý vedie k udeleniu preukazu spôsobilosti žiaka-riadiaceho letovej prevádzky;
  - b) výcviku na stanovišti vrátane prechodového výcviku pred výcvikom v reálnej prevádzke a výcviku v reálnej prevádzke, vedúcich k udeleniu preukazu spôsobilosti pre riadiaceho letovej prevádzky;
  - c) výcviku udržiavania spôsobilosti, ktorý zachováva platnosť doložiek preukazu spôsobilosti;
  - d) výcviku inštruktorov pre výcvik v reálnej prevádzke, ktorý vedie k udeleniu doložky inštruktora;
  - e) výcviku skúšajúcich a/alebo hodnotiteľov;
13. „poskytovateľ výcviku“ je organizácia, ktorú schválil národný dozorný orgán na poskytovanie jedného alebo viacerých druhov výcviku;
14. „program na udržiavanie odbornej spôsobilosti“ je schválený program, ktorý určuje spôsob na udržiavanie odbornej spôsobilosti držiteľov preukazov spôsobilosti na tomto stanovišti;
15. „výcvikový plán stanovišta“ je schválený plán, ktorý podrobne stanovuje procesy a časový rozvrh, ktoré sú potrebné na umožnenie uplatňovania postupov stanovišta na miestnu oblasť pod dohľadom inštruktora výcviku v reálnej prevádzke.

Článok 3

Národné dozorné orgány

1. Členské štáty navrhnu alebo zriadia orgán alebo orgány ako svoj národný dozorný orgán, ktorý vykonáva úlohy prenesené na tento orgán podľa tejto smernice.
2. Národné dozorné orgány sú nezávislé od poskytovateľov služieb letovej prevádzky a poskytovateľov výcviku. Táto nezávislosť sa dosiahne pomocou zabezpečenia primeraného oddelenia národných dozorných orgánov a týchto poskytovateľov, ktoré sa vykoná aspoň na funkčnej úrovni. Členské štáty zabezpečia, aby národné dozorné orgány vykonávali svoje právomoci nestranne a transparentne.
3. Členské štáty oznámia Komisii názvy a adresy národných dozorných orgánov, ako aj akékoľvek zmeny týchto údajov, a opatrenia prijaté na dosiahnutie súladu s odsekom 2.

Článok 4

Zásady pre udelenie preukazu spôsobilosti

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 3, členské štáty zabezpečia, aby služby riadenia letovej prevádzky v rozsahu článku 1 ods. 2 poskytovali len riadiaci, ktorým bol udelený preukaz spôsobilosti v súlade s touto smernicou.
2. Žiadatelia o preukaz spôsobilosti preukážu svoju odbornú spôsobilosť konať vo funkcii riadiaceho letovej prevádzky alebo riadiaceho letovej prevádzky vo výcviku. Dôkaz preukazujúci ich odbornú spôsobilosť sa vzťahuje na vedomosti, skúsenosti, zručnosti a jazykovú spôsobilosť.
3. Preukaz spôsobilosti ostáva vo vlastníctve osoby, ktorej bol udelený a ktorá ho podpíše.
4. V súlade s článkom 14 ods. 1:
  - a) platnosť preukazu spôsobilosti, kvalifikačných kategórií alebo doložiek môže byť pozastavená, ak je pochybnosť o odbornej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky, alebo v prípadoch zneužitia právomocí riadiaceho letovej prevádzky;
  - b) preukaz spôsobilosti možno odňať len v prípadoch hrubej nedbanlivosti alebo zneužitia.
5. Preukaz spôsobilosti žiaka-riadiaceho letovej prevádzky oprávňuje svojho držiteľa poskytovať služby riadenia letovej prevádzky pod dohľadom inštruktora výcviku v reálnej prevádzke.
6. Preukaz spôsobilosti obsahuje položky uvedené v prílohe I.
7. Preukaz spôsobilosti obsahuje anglický preklad položiek uvedených v prílohe I, ak je vydaná v inom ako anglickom jazyku.
8. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby riadiaci letovej prevádzky boli dostatočne vyškolení v oblasti prevádzkovej bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany a krízového riadenia.

Článok 5

Podmienky získania preukazu spôsobilosti

1. Preukazy spôsobilosti žiaka-riadiaceho letovej prevádzky sa udeľujú žiadateľom, ktorí:
  - a) majú aspoň 18 rokov a sú držiteľmi minimálne dokladu o ukončení stredoškolského štúdia alebo dokladu, ktorý umožňuje prístup k vysokoškolskému vzdelaniu alebo rovnocenného dokladu.

Členské štáty môžu ustanoviť, že národný dozorný orgán môže posúdiť úroveň vzdelania žiadateľov, ktorí nespĺňajú túto požiadavku na vzdelanie. Ak toto hodnotenie preukáže, že žiadateľ má skúsenosti a vzdelanie, ktoré sú dostatočným predpokladom, aby absolvoval výcvik riadiaceho letovej prevádzky, považuje sa to za dostačujúce;

- b) úspešne ukončili schválený úvodný výcvik vymedzený v časti A prílohy II, ktorý je podstatný pre kvalifikačnú kategóriu alebo v prípade potreby pre doložku ku kvalifikačnej kategórii;
- c) vlastní platné potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti a
- d) preukázali primeranú úroveň jazykových schopností v súlade s požiadavkami ustanovenými v prílohe III.

Preukaz spôsobilosti obsahuje najmenej jednu kvalifikačnú kategóriu a v prípade potreby jednu doložku ku kvalifikačnej kategórii.

2. Preukazy spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky sa udeľujú žiadateľom, ktorí:

- a) majú aspoň 21 rokov. Členské štáty však môžu ustanoviť nižšiu vekovú hranicu v riadne odôvodnených prípadoch;
- b) sú držiteľmi preukazu spôsobilosti žiaka-riadiaceho letovej prevádzky a ukončili schválený plán výcviku na stanovišti a úspešne vykonali príslušné skúšky alebo hodnotenia v súlade s požiadavkami ustanovenými v časti B prílohy II;
- c) vlastní platné potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti a
- d) preukázali primeranú úroveň jazykových schopností v súlade s požiadavkami ustanovenými v prílohe III.

Platnosť preukazu spôsobilosti je potvrdená, ak sa v nej uvedie jedna alebo viaceré kvalifikačné kategórie a príslušná doložka ku kvalifikačnej kategórii, doložka na stanovište a jazykové doložky, ktoré viedli k úspešnému ukončeniu výcviku.

3. Doložka inštruktora sa udeľí držiteľom preukazu spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky, ktorí:

- a) poskytovali služby riadenia letovej prevádzky počas bezprostredne predchádzajúceho obdobia aspoň jedného roka alebo počas dlhšieho obdobia, ktoré vymedzí národný dozorný orgán s ohľadom na kvalifikácie a doložky, na získanie ktorých sa poskytuje výcvik, a

- b) úspešne ukončili schválený výcvik inštruktora výcviku v reálnej prevádzke, počas ktorého boli prostredníctvom primeraných skúšok hodnotení a preukázali požadované vedomosti a pedagogické schopnosti.

Článok 7

Článok 6

Kvalifikačné kategórie riadiacich letovej prevádzky

Preukazy spôsobilosti obsahujú jednu alebo viaceré z týchto kvalifikačných kategórií udávajúcich druh služby, ktorú môže držiteľ preukazu spôsobilosti poskytovať:

- a) kvalifikačná kategória pre letiskové riadenie letov v podmienkach viditeľnosti (ADV), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať službu riadenia letiskovej prevádzky na letisku, ktoré nemajú uverejnené žiadne postupy pre prístrojové lety alebo odlety;
- b) kvalifikačná kategória pre letiskové riadenie letov podľa prístrojov (ADI), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať službu riadenia letiskovej prevádzky na letisku, ktoré má uverejnené postupy pre prístrojové prílety alebo odlety, a je k nej pripojená aspoň jedna z doložiek ku kvalifikačnej kategórii uvedených v článku 7 ods. 1;
- c) kvalifikačná kategória pre približovacie procedurálne riadenie (APP), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať služby riadenia priletavajúcim, odlietavajúcim a prelietavajúcim lietadlám bez použitia prehľadových zariadení;
- d) kvalifikačná kategória pre približovacie prehľadové riadenie (APS), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať služby riadenia priletavajúcim, odlietavajúcim a prelietavajúcim lietadlám s použitím prehľadového zariadenia, a je k nej pripojená aspoň jedna z doložiek ku kvalifikačnej kategórii uvedených v článku 7 ods. 2;
- e) kvalifikačná kategória pre oblastné procedurálne riadenie (ACP), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať službu riadenia letovej prevádzky bez použitia prehľadového zariadenia;
- f) kvalifikačná kategória pre oblastné prehľadové riadenie (ACS), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať službu riadenia letovej prevádzky s použitím prehľadového zariadenia, a je k nej pripojená aspoň jedna z doložiek ku kvalifikačnej kategórii uvedených v článku 7 ods. 3.

Doložky ku kvalifikačným kategóriám

1. Kvalifikačná kategória pre letiskové riadenie letov podľa prístrojov (ADI) má aspoň jednu z týchto doložiek ku kvalifikačnej kategórii:

- a) doložka pre riadenie z letiskovej veže (TWR), ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý poskytovať služby riadenia, ak sa letiskové riadenie uskutočňuje z jedného prevádzkového stanovišťa;
- b) doložka pre riadenie pohybu lietadiel na zemi (GMC), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý riadiť pohyb lietadiel na zemi;
- c) doložka pre pozorovanie pohybu lietadiel na zemi (GMS), ktorá sa udeľuje k doložke pre riadenie pohybov lietadiel na zemi alebo k doložke pre riadenie z letiskovej veže, ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý riadiť pohyby lietadiel na zemi pomocou technických systémov pre riadenie pohybov na letiskovej ploche;
- d) doložka pre riadenie letovej prevádzky (AIR), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý riadiť letovú prevádzku;
- e) doložka pre letiskové radarové riadenie (RAD), ktorá sa udeľuje k doložke pre riadenie letovej prevádzky alebo k doložke pre riadenie z letiskovej veže, ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý poskytovať riadenie letiskovej prevádzky pomocou prehľadového radarového zariadenia.

2. Kvalifikačná kategória pre približovacie prehľadové riadenie (APS) má aspoň jednu z týchto doložiek ku kvalifikačnej kategórii:

- a) doložka pre radarové riadenie (RAD), ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať približovaciu službu s použitím primárneho a/alebo sekundárneho radaru;
- b) doložka pre presný približovací radar (PAR), ktorá sa udeľuje k doložke pre radarové riadenie, ktorá uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý vykonávať službu presného približovania riadeného zo zeme s použitím presného približovacieho radaru pre lietadlá vo fáze konečného približenia na pristátie;
- c) doložka na riadenie prehľadovým približovacím radarom (SRA), ktorá sa udeľuje k doložke pre radarové riadenie, ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý na poskytovanie nepresných približení riadených zo zeme s použitím prehľadového radaru pre lietadlá vo fáze konečného približenia na pristátie;

d) doložka pre automatické závislé sledovanie (ADS), ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý poskytovať približovaciu službu riadenia s použitím automatického závislého sledovania;

e) doložka pre riadenie v koncovej oblasti (TCL), ktorá sa udeľuje k doložke pre radarové riadenie alebo doložke pre automatické závislé sledovanie, ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý poskytovať služby riadenia letovej prevádzky s použitím akéhokoľvek prehľadového zariadenia pre lietadlá letiace v určených koncových oblastiach a/alebo v susediacich sektoroch.

3. Kvalifikačná kategória pre oblastné prehľadové riadenie (ACS) má aspoň jednu z týchto doložiek ku kvalifikačnej kategórii:

a) doložka pre radarové riadenie (RAD) znamená, že držiteľ je spôsobilý poskytovať oblastné služby riadenia s použitím prehľadových radarových zariadení;

b) doložka pre automatické závislé sledovanie (ADS), ktorá uvádza, že držiteľ je spôsobilý poskytovať oblastné služby riadenia s použitím automatického závislého sledovania;

c) doložka pre riadenie v koncovej oblasti (TCL), ktorá sa udeľuje k doložke pre radarové riadenie alebo doložke pre automatické závislé sledovanie, označuje, že držiteľ je spôsobilý poskytovať služby riadenia letovej prevádzky s použitím akéhokoľvek prehľadového zariadenia pre lietadlá operujúce v určených koncových oblastiach a/alebo v susediacich sektoroch;

d) doložka pre oceánske riadenie (OCN) udáva, že držiteľ je spôsobilý poskytovať služby riadenia letovej prevádzky pre lietadlá operujúce v oceánskej riadenej oblasti.

4. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1, 2 a 3, môžu členské štáty vytvoriť vnútroštátne doložky vo výnimočných prípadoch, ktoré nastanú len v dôsledku osobitnej povahy letovej prevádzky vo vzdušnom priestore, za ktorý zodpovedajú. Takéto doložky nemajú vplyv na celkovú slobodu pohybu riadiacich letovej prevádzky.

Článok 8

Jazykové doložky

1. Členské štáty zabezpečia, aby riadiaci letovej prevádzky vedeli preukázať schopnosť dorozumieť sa anglicky na uspokojivej úrovni. Ich jazyková spôsobilosť sa určí v súlade s jazykovou klasifikačnou stupnicou stanovenou v prílohe III.

2. Členské štáty môžu uložiť miestne jazykové požiadavky, ak to z bezpečnostných dôvodov považujú za potrebné.

3. Požadovaná úroveň pri uplatňovaní odsekov 1 a 2 je úroveň 4 podľa klasifikačnej stupnice jazykovej spôsobilosti ICAO uvedenej v prílohe III.

4. Bez ohľadu na odsek 3 môžu členské štáty, pri uplatňovaní odsekov 1 a/alebo 2, požadovať úroveň 5 klasifikačnej stupnice jazykovej spôsobilosti ICAO uvedenej v prílohe III, ak si prevádzkové okolnosti spojené s určitou kvalifikáciou alebo doložkou vyžadujú vyššiu úroveň z nevyhnutne bezpečnostných dôvodov. Takáto požiadavka musí byť objektívne zdôvodnená, nediskriminačná, primeraná a transparentná

5. Jazyková spôsobilosť sa preukazuje osvedčením, ktoré bolo vydané na základe transparentného a objektívneho postupu hodnotenia schváleným národným dozorným orgánom.

Článok 9

Doložky inštruktora

Doložka inštruktora uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať výcvik a dohľad na prevádzkovej pracovnej pozícii v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje platná kvalifikácia.

Článok 10

Doložky na stanovište

Doložka na stanovište uvádza, že držiteľ preukazu spôsobilosti je spôsobilý poskytovať služby riadenia letovej prevádzky v určitom sektore, skupine sektorov alebo na určitých pracovných pozíciách patriacich do zodpovednosti stanovišťa služieb riadenia letovej prevádzky.

Členské štáty môžu ustanoviť, ak to považujú za potrebné z bezpečnostných dôvodov, aby výsady zaručené doložkou na stanovište využívali len držiteľia preukazu spôsobilosti, ktorí nedosahujú daný vek.

Článok 11

Podmienky zachovania platnosti kvalifikácií a doložiek

1. Doložka na stanovište platí na počiatkové obdobie 12 mesiacov. Platnosť takejto doložky je predĺžená o obdobie nasledujúcich 12 mesiacov, ak poskytovateľ leteckých navigačných služieb preukáže, že:

a) žiadateľ počas predchádzajúcich 12 mesiacov využíval oprávnenie z preukazu spôsobilosti počas minimálneho počtu hodín, ktorý je uvedený v schválenom systéme udržiavania odbornej spôsobilosti stanovišťa;

- b) odborná spôsobilosť žiadateľa bola hodnotená v súlade s časťou C prílohy II a
- c) žiadateľ vlastní platné potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti.

Minimálny počet pracovných hodín okrem inštruktorských úloh, ktoré vyžadujú na zachovanie platnosti doložky na stanovište, možno pre inštruktora výcviku v reálnej prevádzke znížiť pomerne k času strávenému inštruktážnym výcvikom zacvičovaných osôb na pracovných pozíciách, pre ktoré sa žiada predĺženie.

2. Ak platnosť doložiek na stanovište uplynie, na obnovenie platnosti doložky musí byť úspešne ukončený plán výcviku na stanovišti.

3. Držiteľ kvalifikačnej kategórie alebo doložky ku kvalifikačnej kategórii, ktorý neposkytoval služby riadenia letovej prevádzky spojené s touto kvalifikačnou kategóriou alebo doložkou ku kvalifikačnej kategórii na akékoľvek obdobie štyroch po sebe nasledujúcich rokov, môže začať vykonávať výcvik v tejto kvalifikačnej kategórii alebo doložky ku kvalifikačnej kategórii až po primeranom hodnotení, či stále spĺňa podmienky tejto kvalifikácie alebo doložky kvalifikácie, a po splnení všetkých požiadaviek na výcvik, ktoré vyplývajú z tohto hodnotenia.

4. Jazyková spôsobilosť žiadateľa sa formálne vyhodnocuje v pravidelných intervaloch, okrem prípadu žiadateľov, ktorí preukázali úroveň 6 jazykovej spôsobilosti.

Tento interval nie je dlhší ako 3 roky v prípade žiadateľov, ktorí preukázali jazykovú spôsobilosť na úrovni 4, a nie viac ako 6 rokov v prípade žiadateľov, ktorí preukázali jazykovú spôsobilosť na úrovni 5.

5. Doložka inštruktora platí na obdobie 36 mesiacov, ktoré je možné obnoviť.

Článok 12

Potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti

1. Potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti vydáva príslušný zdravotnícky orgán národného dozorného orgánu alebo lekári, ktorých schválil národný dozorný orgán.

2. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti sa vydáva v súlade s ustanoveniami prílohy I ICAO a požiadavkami Eurocontrolu na vydanie Európskeho potvrdenia zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky triedy 3.

3. Potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti platia odo dňa lekárskej prehliadky na obdobie 24 mesiacov pre riadiacich letovej prevádzky do veku 40 rokov a 12 mesiacov po dosiahnutí tohto veku. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti sa môže zrušiť, ak si to vyžaduje zdravotný stav držiteľa potvrdenia.

4. Členské štáty zabezpečia zavedenie účinných postupov preskúmania alebo odvolania za primeranej účasti nezávislých lekárskeho poradcov.

5. Členské štáty zabezpečia, aby sa ustanovili postupy upravujúce prípady zníženej zdravotnej spôsobilosti a umožňujúce držiteľom preukazu spôsobilosti informovať svojich zamestnávateľov, že sa dozvedeli o znížení svojej zdravotnej spôsobilosti alebo že sú pod vplyvom psychoaktívnej látky alebo liekov, ktoré by mohli spôsobiť ich neschopnosť bezpečne a správne využívať výsady preukazu spôsobilosti.

Článok 13

Udeľovanie povolení poskytovateľom výcviku

1. Poskytovanie výcviku riadiacich letovej prevádzky vrátane súvisiacich procesov hodnotenia podlieha udeleniu povolenia národnými dozornými orgánmi.

2. Požiadavky na udelenie povolenia súvisia s technickou a prevádzkovou spôsobilosťou a vhodnosťou na organizovanie výcvikových kurzov a sú uvedené v bode 1 prílohy IV.

3. Žiadosti o udelenie povolenia sa predkladajú národným dozorným orgánom členského štátu, v ktorom má žiadateľ svoju hlavnú prevádzku a prípadne svoje sídlo.

Národné dozorné orgány vydávajú povolenia, ak žiadateľ o štatút poskytovateľa výcviku spĺňa požiadavky ustanovené v bode 1 prílohy IV.

Povolenia sa môžu vydať pre každý typ výcviku alebo spolu s inými leteckými navigačnými službami, pričom pre daný druh výcviku a druh leteckej navigačnej služby sa udeľujú povolenia ako pre balík služieb.

4. V povoleniach sa uvedú informácie uvedené v bode 2 prílohy IV.

5. Národné dozorné orgány sú povinné sledovať dodržiavanie požiadaviek a podmienok uvedených v povoleniach. Ak národný dozorný orgán zistí, že držiteľ certifikátu už nespĺňa tieto požiadavky alebo podmienky, prijme primerané opatrenia, ktoré môžu zahŕňať aj odňatie povolenia.

6. Členský štát uznáva certifikáty vydané v inom členskom štáte.

Článok 14

Zabezpečenie zhody s kritériami spôsobilosti

1. Členské štáty na zaistenie nevyhnutnej úrovne odbornej spôsobilosti pre výkon práce riadiacich letovej prevádzky v súlade s požiadavkami na úroveň bezpečnosti zabezpečia, aby národné dozorné orgány vykonávali dohľad nad ich výcvikom a sledovali ho.

Ich úlohami sú:

- a) vydávanie a zrušenie preukazov spôsobilosti, kvalifikačných kategórií a doložiek ku kvalifikačným kategóriám, na získanie ktorých sa uskutočnil výcvik a hodnotenie v oblasti pôsobnosti národného dozorného orgánu;
- b) zachovanie a pozastavenie platnosti kvalifikačných kategórií a doložiek ku kvalifikačným kategóriám, ktoré sa využívajú v rámci jeho pôsobnosti;
- c) udeľovanie povolení poskytovateľom výcviku;
- d) schvaľovanie výcvikových kurzov, plánov výcviku na stanovišti a systému udržiavania odbornej spôsobilosti stanovišťa;
- e) schvaľovanie skúšajúcich alebo hodnotiteľov odbornej spôsobilosti;
- f) sledovanie a audit systémov výcviku;
- g) ustanovenie vhodných odvolacích a oznamovacích mechanizmov.

2. Národné dozorné orgány poskytujú primerané informácie a vzájomnú pomoc národným dozorným orgánom iných členských štátov s cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie tejto smernice, najmä v prípadoch týkajúcich sa voľného pohybu riadiacich letovej prevádzky v rámci Spoločenstva.

3. Národné dozorné orgány zabezpečia, aby sa aktualizovala databáza, v ktorej sú zaznamenané odborné spôsobilosti všetkých držiteľov preukazov spôsobilosti v rámci ich pôsobnosti a dátumy platnosti ich doložiek. Prevádzkové stanovišťa v organizáciách poskytujúcich letecké navigačné služby vedú na tieto účely záznamy o skutočne odpracovaných hodinách v sektoroch, skupinách sektorov alebo na prevádzkových pozíciách za každého držiteľa preukazu spôsobilosti pracujúceho na stanovišti a na žiadosť poskytnú tieto údaje národným dozorným orgánom.

4. Národné dozorné orgány schvaľujú držiteľov preukazu spôsobilosti, ktorí sú oprávnení pôsobiť ako skúšajúci alebo hodnotitelia odbornej spôsobilosti pre výcvik na stanovišti alebo ďalší výcvik. Schválenie je platné na obdobie troch rokov a je obnoviteľné.

5. Národné dozorné orgány pravidelne uskutočňujú audit poskytovateľov výcviku s cieľom zaručiť účinné dodržiavanie noriem ustanovených v tejto smernici.

Národné dozorné orgány môžu okrem pravidelného auditu vykonávať návštevy poskytovateľov na kontrolu účinného vykonávania tejto smernice a dodržiavania noriem, ktoré ustanovuje.

6. Národné dozorné orgány sa môžu rozhodnúť v plnom rozsahu alebo čiastočne delegovať funkcie auditu a kontroly uvedené v odseku 5 tohto článku na uznávané organizácie v súlade s článkom 3 nariadenia (ES) č. 550/2004.

7. Členské štáty predložia Komisii správu o uplatňovaní tejto smernice do 17. mája 2011 a potom každé tri roky.

Článok 15

Vzájomné uznávanie preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky

1. S výhradou článku 8 každý členský štát uznáva preukazy spôsobilosti a s nimi spojené kvalifikačné kategórie, doložky ku kvalifikačným kategóriám a jazykové doložky vydané národným dozorným orgánom iného členského štátu v súlade s ustanoveniami tejto smernice, ako aj pripojené potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti. Členský štát sa však môže rozhodnúť uznávať len preukazy spôsobilosti držiteľov, ktorí dovŕšili vek aspoň 21 rokov, ako to predpokladá článok 5 ods. 2 písm. a).

2. V prípadoch, keď držiteľ preukazu spôsobilosti využíva oprávnenia z preukazu spôsobilosti v členskom štáte, v ktorom mu nebol vydaný, má právo vymeniť svoj preukaz spôsobilosti za preukaz spôsobilosti vydaný v členskom štáte, v ktorom využíva oprávnenia z preukazu spôsobilosti, bez uloženia dodatočných podmienok.

3. S cieľom udeliť doložku na stanovišti, o ktorú sa žiadateľ uchádza, vyžadujú národné dozorné orgány od žiadateľa, aby splnil určité podmienky spojené s touto doložkou, a to uviesť stanovište, sektor alebo pracovnú pozíciu. Poskytovateľ výcviku pri vypracovávaní plánu výcviku stanovišťa zohľadňuje v plnej miere nadobudnuté odborné spôsobilosti a skúsenosti žiadateľa.

4. Národné dozorné orgány schvália a vydajú odôvodnené rozhodnutie o pláne výcviku stanovišťa, ktoré obsahuje navrhovaný výcvik pre žiadateľa, najneskôr do šiestich týždňov od predloženia dôkazu, bez ohľadu na meškanie vyplývajúce z možnosti podať odvolanie. Národné dozorné orgány zabezpečia, aby sa v ich rozhodnutiach rešpektovali princípy nediskriminácie a primeranosti.

Článok 16

Prispôbenie technickému alebo vedeckému pokroku

Komisia môže vzhľadom na technický alebo vedecký pokrok prijať v súlade s postupom uvedeným v článku 17 ods. 2 zmeny a doplnenia kvalifikácií v článku 6, doložiek kvalifikácií v článku 7, ustanovení o potvrdeniach o zdravotnej spôsobilosti v článku 12 ods. 3 a príloh.

Článok 17

Výbor

1. Komisii pomáha Výbor pre jednotný európsky vzdušný priestor zriadený na základe článku 5 nariadenia (ES) č. 549/2004.

2. V prípade odkazov na tento odsek platia články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES, so zreteľom na jeho článok 8.

Lehota ustanovená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je jeden mesiac.

3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 18

Sankcie

Členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych právnych predpisov prijatých na základe tejto smernice a prijímú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Uvedené sankcie musia byť účinné,

primerané a odradzujúce. Členské štáty oznámia tieto právne predpisy Komisii do 17. mája 2008 a bezodkladne jej oznámia všetky ďalšie zmeny a doplnenia, ktoré na ne majú vplyv.

Článok 19

Prechodné úpravy

Článok 5 ods. 2 písm. a) a písm. b) sa nevzťahujú na držiteľov preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky, ktoré boli udelené v členských štátoch pred 17. májom 2008.

Článok 20

Transpozícia

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 17. mája 2008 s výnimkou článku 8, v prípade ktorého je lehota 17. máj 2010. Bezodkladne oznámia Komisii znenia týchto právnych predpisov.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 21

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 22

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 5. apríla 2006

Za Európsky parlament
predseda

J. BORRELL FONTELLES

Za Radu
predseda

H. WINKLER

PRÍLOHA I

NÁLEŽITOSTI PREUKAZOV SPÔSOBILOSTI

Preukazy spôsobilosti udelené členskými štátmi v súlade s touto smernicou spĺňajú tieto náležitosti:

1. Informácie

1.1. Preukaz spôsobilosti obsahuje tieto informácie (hviezdičkou sa označujú položky, ktoré musia byť preložené do angličtiny:

- a) *názov štátu alebo orgánu, ktorý vydáva preukaz spôsobilosti (tučným písmom);
- b) *názov preukazu spôsobilosti (veľmi tučným písmom);
- c) sériové číslo preukazu spôsobilosti (arabskými číslicami), ktoré prideliť orgán udeľujúci preukaz spôsobilosti;
- d) plné meno držiteľa (latinkou a tiež písmom národného jazyka, ak je iné ako latinka);
- e) dátum narodenia;
- f) štátna príslušnosť držiteľa;
- g) podpis držiteľa;
- h) *osvedčenie platnosti a oprávnenia držiteľa využívať výsady vzťahujúce sa na preukaz spôsobilosti uvádzajúce:
  - i) kvalifikačné kategórie, doložky ku kvalifikačným kategóriám, jazykové doložky, doložky inštruktora a doložky na stanovište;
  - ii) dátumy prvého vydania;
  - iii) dátumy uplynutia ich platnosti;
- i) podpis referenta, ktorý vydal preukaz spôsobilosti a dátum vydania preukazu spôsobilosti;
- j) pečať alebo pečiatka orgánu, ktorý vydal preukaz spôsobilosti.

1.2. K preukazu spôsobilosti musí byť pripojené platné potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti.

2. Materiál

Používa sa papier najvyššej kvality alebo iný vhodný materiál a musia sa zreteľne uviesť položky podľa bodu 1.

3. Farba

3.1. Ak členský štát používa materiál rovnakej farby na všetky preukazy spôsobilosti týkajúce sa letectva, táto farba je biela.

3.2. Ak majú preukazy spôsobilosti týkajúce sa letectva udeľované členským štátom rozlišovacie farebné označenie, farba preukazu spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky je žltá.

PRÍLOHA II

POŽIADAVKY NA VÝCVIK

ČASŤ A

POŽIADAVKY NA ÚVODNÝ VÝCVIK RIADIACICH LETOVEJ PREVÁDZKY

Úvodný výcvik zabezpečuje, aby žiaci-riadiaci letovej prevádzky spĺňali aspoň ciele základného a kvalifikačného výcviku uvedené v Usmerneniach o spoločnej základnej učebnej osnove úvodného výcviku riadiacich letovej prevádzky Eurocontrol-u, vydanie z 10. 12. 2004, aby boli schopní riadiť letovú prevádzku bezpečne, rýchlo a efektívne.

Úvodný výcvik obsahuje tieto predmety: letecké právo, riadenie letovej prevádzky vrátane postupov spolupráce medzi civilným a vojenským sektorom, meteorológia, navigácia, lietadlá a princípy letu vrátane dorozumievania medzi riadiacim letovej prevádzky a pilotom, ľudské faktory, zariadenia a systémy, profesijné prostredie, bezpečnosť a kultúra bezpečnosti, systémy riadenia bezpečnosti, nezvyčajné/núdzové situácie, degradácia systémov, jazykové spôsobilosti vrátane rádiotelefontnej frazeológie.

Predmety sa vyučujú tak, aby pripravili uchádzačov na rôzne druhy služieb letovej prevádzky a zdôrazňovali aspekty bezpečnosti. Úvodný výcvik tvoria teoretické a praktické kurzy vrátane simulácie a jeho dĺžka je určená v schválených plánoch úvodného výcviku. Nadobudnuté odborné spôsobilosti zabezpečujú, aby kandidátov bolo možné považovať za odborne spôsobilých zvládať zložité situácie a situácie pri hustej prevádzke, a uľahčujú prechod k výcviku na stanovišti. Odborná spôsobilosť kandidáta po úvodnom výcviku sa vyhodnocuje prostredníctvom primeraných skúšok alebo systému priebežného hodnotenia.

ČASŤ B

POŽIADAVKY NA VÝCVIK RIADIACICH LETOVEJ PREVÁDZKY NA STANOVIŠTI

Plány výcviku na stanovišti podrobne stanovujú procesy a časový rozvrh, ktoré sú potrebné na umožnenie uplatňovania postupov stanovišta na miestnu oblasť pod dohľadom inštruktora výcviku na v reálnej prevádzke. V schválenom pláne sa uvedú všetky prvky systému hodnotenia odbornej spôsobilosti vrátane režimu práce, hodnotenia a preskúšavania dosiahnutého pokroku, spolu s postupmi informovania národného dozorného orgánu. Výcvik na stanovišti môže obsahovať niektoré prvky úvodného výcviku, ktoré sú charakteristické v národných podmienkach.

Dĺžka výcviku na stanovišti sa určuje v pláne výcviku na stanovišti. Požadované zručnosti budú prostredníctvom vhodných skúšok alebo systému priebežného hodnotenia hodnotiť schválení skúšajúci alebo hodnotiaci, ktorí sú pri tomto posudzovaní neutrálni a objektívni. Národné dozorné orgány na tieto účely zavedú mechanizmy odvolania, aby sa zabezpečilo spravodlivé zaobchádzanie s kandidátmi.

ČASŤ C

POŽIADAVKY NA ĎALŠÍ VÝCVIK RIADIACICH LETOVEJ PREVÁDZKY

Platnosť doložiek ku kvalifikačným kategóriám a doložiek na stanovište preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky sa zachováva prostredníctvom schváleného systému udržiavania odbornej spôsobilosti, ktorý tvorí výcvik na udržanie odbornej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky, opakovacie kurzy, výcvik pre núdzové situácie a v prípade potreby jazyková príprava.

Ďalší výcvik sa skladá z teoretických a praktických kurzov vrátane simulácie. Poskytovateľ výcviku na tieto účely vypracuje systémy udržiavania odbornej spôsobilosti, v ktorých podrobne opíše postupy, personálne obsadenie a časový rozvrh na zabezpečenie primeraného ďalšieho výcviku a na preukázanie odbornej spôsobilosti. Tieto programy sa prehodnocujú a schvalujú aspoň raz za tri roky. O dĺžke ďalšieho výcviku sa rozhodne v súlade s funkčnými potrebami riadiacich letovej prevádzky pracujúcich na danom stanovišti, najmä z hľadiska zmeny alebo plánovanej zmeny postupov alebo výmeny zariadení, alebo z hľadiska celkových požiadaviek na riadenie bezpečnosti. Odborná spôsobilosť každého riadiaceho letovej prevádzky sa primerane hodnotí minimálne raz za tri roky. Poskytovateľ leteckých navigačných služieb zabezpečí, aby sa uplatňovali mechanizmy zaručujúce spravodlivé zaobchádzanie s držiteľmi preukazov spôsobilosti, ktorým nemožno predĺžiť platnosť doložiek.

PRÍLOHA III

POŽIADAVKY NA JAZYKOVÚ SPÔSOBILOSŤ

Požiadavky na jazykovú spôsobilosť ustanovené v článku 8 sa vzťahujú na používanie frazeológie, ako aj jazyka bežnej komunikácie. Pri hodnotení plnenia požiadaviek na jazykovú spôsobilosť je žiadateľ o preukaz spôsobilosti alebo držiteľ preukazu spôsobilosti hodnotený a musí preukázať, že spĺňa aspoň prevádzkovú úroveň (úroveň 4) klasifikačnej stupnice jazykovej spôsobilosti uvedenej v tejto prílohe.

Jazykovo spôsobilé osoby:

- a) efektívne komunikujú len prostredníctvom hlasu (telefón/rádiotelefón) a v situáciách s priamym osobným kontaktom;
- b) presne a jasne komunikujú o všeobecných, konkrétnych a pracovne zameraných témach;
- c) používajú primerané komunikačné stratégie na výmenu správ a na zistenie a vyriešenie nedorozumení (napr. skontrolujú, potvrdia alebo vyjasnia si informácie) vo všeobecnom alebo pracovne zameranom kontexte;
- d) úspešne a relatívne ľahko zvládajú náročné jazykové výzvy pri komplikáciách alebo neočakávanom zvrate udalostí, ktorý nastane pri bežných pracovných situáciách alebo komunikačných úlohách, ktoré inak zvládajú, a
- e) používajú dialekt alebo prízvuk, ktorý je pre leteckú komunitu zrozumiteľný.

Klasifikačná stupnica jazykovej spôsobilosti: odborná úroveň, veľmi pokročilá úroveň a funkčná úroveň

Úroveň	Výslovnosť	Štruktúra	Slovná zásoba	Plynnosť komunikácie	Porozumenie	Interakcia
Odborná 6	Používa dialekt a/alebo prízvuk zrozumiteľný pre leteckú komunitu. Výslovnosť, dôraz, rytmus a intonácia, hoci môžu byť ovplyvnené prvým jazykom alebo regionálnym variantom, takmer nikdy nenarušujú ľahké porozumenie.	Príslušné gramatické štruktúry a vetné vzorce sú určené jazykovými funkciami primeranými pre danú úlohu. Základné aj zložité gramatické štruktúry a vetné vzorce sú sústavne dobre zvládnuté.	Rozsah a presnosť slovných zásob sú dostatočné na efektívnu komunikáciu o širokom spektre známych a neznámych tém. Slovná zásoba pozostáva z ustálených spojení, zachytáva nuansy a podľa druhu situácie sa prispôbuje štýlu vyjadrovania.	Je schopný rozprávať detailne, prirodzeným spôsobom a bez námahy. Obmieňa plynulosť reči zo štýlistických dôvodov, napríklad na zdôraznenie myšlienky. Spontánne používa vhodné diskurzívne identifikátory a spojovacie prostriedky.	Porozumenie je dôsledne presné takmer vo všetkých kontextoch a zahŕňa porozumenie jazykových a kultúrnych odlišností.	Lahko reaguje takmer vo všetkých situáciách. Vníma verbálne a neverbálne podnety a odpovedá na ne primerane.
Veľmi pokročilá 5	Výslovnosť, dôraz, rytmus a intonácia, hoci sú ovplyvnené prvým jazykom alebo regionálnym variantom, zriedka narušujú ľahké porozumenie.	Základné gramatické štruktúry a vetné vzorce sú sústavne dobre zvládnuté. Pokúša sa o zložité štruktúry, ale s chybami, ktoré niekedy narúšajú zmysel.	Rozsah a presnosť slovných zásob sú dostatočné na efektívnu komunikáciu o všeobecných, konkrétnych a pracovne zameraných témach. Prerozprávanie je dôsledné a úspešné. Slovná zásoba niekedy pozostáva z ustálených spojení.	Je schopný rozprávať detailne a s relatívnu ľahkosťou o bežných témach, ale nemusí meniť plynulosť reči ako štýlistický nástroj. Dokáže používať vhodné diskurzívne identifikátory a spojovacie prostriedky.	Chápanie je presné pri bežných, konkrétnych a pracovne zameraných témach a väčšinou presné, keď sa hovoríci stretne s jazykovou komplikáciou alebo komplikovanou situáciou alebo neočakávaným zvratom udalostí. Je schopný chápať spektrum rôznych druhov rečového prejavu (dialekt a/alebo prízvuk) alebo štýlov vyjadrovania.	Odpovede sú okamžité, správne a obsažné. Efektívne zvláda vzťah hovoriaci/počúvajúci.
Funkčná 4	Výslovnosť, dôraz, rytmus a intonácia sú ovplyvnené prvým jazykom alebo regionálnym variantom, ale niekedy narušujú ľahké porozumenie.	Základné gramatické štruktúry a vetné vzorce sa používajú tvorivo a sú zvyčajne dobre zvládnuté. Chyby sa môžu vyskytnúť, najmä za nezvyčajných alebo neočakávaných okolností, ale zriedka narúšajú zmysel.	Rozsah a presnosť slovných zásob sú zvyčajne dostatočné na efektívnu komunikáciu o všeobecných, konkrétnych a pracovne zameraných témach. Dokáže informáciu často úspešne prerozprávať, keď má nedostatočnú slovnú zásobu za nezvyčajných alebo neočakávaných okolností.	Vytvára vety primeranou rýchlosťou. Občas môže stratiť plynulosť pri prerokovaní, chode z vopred premysleného alebo opakovaného rozprávania k spontánnej interakcii, čo však nebráni efektívnej komunikácii. Dokáže obmedzené používať diskurzívne identifikátory a spojovacie prostriedky. Výplňové slová nie sú rušivé.	Porozumenie je väčšinou presné pri bežných, konkrétnych a pracovne zameraných témach, keď je prízvuk alebo druh reči dostatočne zrozumiteľný pre medzinárodnú komunitu používateľov. Keď sa hovoríci stretne s jazykovou komplikáciou alebo komplikovanou situáciou alebo neočakávaným zvratom udalostí, porozumenie môže byť pomalšie alebo môže vyžadovať stratégie na vysvetlenie.	Odpovede sú zvyčajne okamžité, primerané a obsažné. Iniciuje a udržiava konverzáciu, aj keď sa stretne s neočakávaným zvratom udalosti. Primerane zvláda zjavné nepochopenie pomocou preverovania, potvrdzovania a vysvetlovania.

PRÍLOHA IV

POŽIADAVKY UVEDENÉ V POVOLENIACH POSKYTOVATEĽOV VÝCVIKU

1. Súlad s požiadavkami uvedenými v článku 13 sa musí preukázať dôkazmi, že poskytovatelia výcviku majú k dispozícii dostatok pracovníkov aj primeraného vybavenia a fungujú vo vhodných priestoroch na poskytovanie výcviku potrebného na získanie alebo udržanie preukazov spôsobilosti žiakov-riadiacich letovej prevádzky a preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky. Konkrétne poskytovatelia výcviku:
    - a) majú efektívnu štruktúru riadenia a k dispozícii dostatočný počet pracovníkov s primeraným vzdelaním a skúsenosťami na poskytovanie výcviku v súlade s normami ustanovenými v tejto smernici;
    - b) majú k dispozícii potrebné priestory, vybavenie a budovy vhodné na ponúkaný druh výcviku;
    - c) poskytujú metodiku, ktorú budú používať na podrobné stanovenie obsahu, organizácie a dĺžky výcvikových kurzov, plánov výcviku na stanovišti a programov stanovišta pre odbornú spôsobilosť, pričom toto bude zahŕňať aj spôsob, ktorým sa budú organizovať skúšky alebo hodnotenia. V prípadoch skúšok spojených s úvodným výcvikom vrátane výcviku pomocou simulácie sú uvedené údaje o vzdelaní skúšajúcich;
    - d) podávajú potvrdenia o kvalite existujúceho systému riadenia na monitorovanie primeranosti a súladu systémov a postupov, ktoré zabezpečujú, aby sa výcvikové služby poskytovali v súlade s normami ustanovenými v tejto smernici;
    - e) dokazujú, že majú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na vykonávanie výcviku v súlade s normami ustanovenými v tejto smernici a že činnosti sú primerane zabezpečené poistením v súlade s povahou poskytovaného výcviku.
  2. V povoleniach sa uvedie:
    - a) národný dozorný orgán, ktorý vydal povolenie;
    - b) žiadateľ (meno a adresa);
    - c) typ služieb, pre ktoré sa povolenie vydáva;
    - d) vyjadrenie, že žiadateľ spĺňa požiadavky vymedzené v bode 1;
    - e) dátum vydania a doba platnosti povolenia.
-